

སྒོ་གསལ་འཇུག་སྒོ། ༥

སྐྱུངས་བྲིད་པན་བདེའི་ལམ་བཟང་།

དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མ།

བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དེས་དོན་སྤྱིར་པོའི་དཔེ་ཆོག་མ་ཞིབ་འཇུག་སྒོ་ཆོན།

ཐོག་མར་དགེ་བ་ལྷན།

མཆང་བྱང་།

༣༡། བསྟན་པའི་འདུག་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོའི་བྲིད་ཡིག་པན་བདེའི་ལམ་བཟང་
གསལ་བའི་སྟོན་མེ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

མཆོད་བརྗོད།

༣༢། ན་མོ་གུ་རུ་རྩ་ཏུ་ཏུ་ཡུ་ཡུ།

མཁུན་དང་བཅེ་བ་འཕྲིན་ལས་ཕུན་ཆོགས་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་རྫོགས་སངས་
རྒྱས། །

ལྷུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་སྲིད་ཞེའི་གདུང་སེལ་དམ་པའི་ཆོས། །
རིག་དང་གྲུལ་བའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྟན་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཆོགས། །

ལུས་དང་ངག་ཡིད་གུས་པས་མཆོད་དོ་འབྲལ་མེད་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྦྱོངས། །

ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

གང་ལ་བཏེན་ན་ནམ་ཡང་མི་སྤྱི་བའི།
སྤྱི་བས་ཀྱི་དམ་པ་མཆོག་གསུམ་དབང་གི་རྒྱལ།
དད་པའི་རྒྱལ་མཆོན་ཅེ་མོར་ལེགས་མཆོད་ནས།
དངོས་གྲུབ་གྲུ་ཆར་འབེབས་ནམས་སྐལ་བ་བཟང་།
དེ་སྤྲད་མོས་བཙོན་དག་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི།
བཏོད་པ་མི་དམན་ནི་བའི་མགོན་རྣམས་ལ།
ཕན་བདེའི་ལམ་བཟང་འདུག་དོགས་གསལ་བའི་ཕྱིར།
ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་སྒོན་མེ་སྤར་བར་བྱ།

བར་དུ་དགེ་བ་གཞུང་།

དེའང་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་ཙཱ་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཞལ་ནས། དལ་བའི་རྟེན་
འདི་ཡིད་བཞིན་ནོར་ལས་ལྷག། འདི་འདྲ་རྟེན་པ་ད་རེས་ཙམ་ཞིག་ཡིན། །
རྟེན་དཀའ་འདིག་སྤྱི་ནམ་མཁའི་སྒྲིག་དང་འདྲ། ། ཚུལ་འདི་བསམ་ནས་འདིག་
རྟེན་བྱ་བ་ཀུན། ། སྤྱན་པ་འཕྱར་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཕྱུར་ནས། ། ཉིན་མཆོན་
ཀུན་རྟེན་པ་ལེན་པ་དགོས། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དལ་འཕྱར་ཆང་བའི་རྟེན་
བཟང་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱུད་པ་དེ་བོ་གང་གི་སྟོན་སྲས་མས་ཀྱང་རྟེན་ཚུལ་མི་
སྤྲིད་པ་ཙམ་དུ་དཀོན་ལ། དོན་གཉིས་རྟེན་ཆེ་སྟེ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་
ཆེས་ཀྱང་ཆེ་འདིར་དབུལ་བ་སེལ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྤྱི་མར་ཕན་པ་རྒྱུད་ཟུང་
ཀྱང་མི་ནུས་ལ། རྟེན་འདིའི་སྤྱི་རྒྱུད་ནས་རང་གིས་འབད་ཐུབ་ན་བྱུང་འདྲག་དོན་
འཆང་གི་གོ་འཕང་ཡང་ཆེ་གཅིག་ཉིད་ལ་འབྲུབ་པས་གཏན་གྱི་བདེ་སྦྱོར་
མཐའ་དག་བསྐྱབ་ནུས་སོ། ། རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེ་བའི་རྟེན་བཟང་སྤྱི་མ་མཆོག་
གསུམ་གྱི་ཐུགས་རྗེར་ལན་གཅིག་ཐོབ་པ་འདིའང་འགལ་རྟེན་དུ་འདིངས་པ་
རྒྱུད་དམར་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པས་ཕྱར་བ་ཕྱར་བར་
གཏན་དུ་ཕན་ངེས་ཀྱི་སྤྱི་རྟེན་པོ་ཞིག་ལེན་དགོས་ལ། ཆེ་འདིའི་ཟས་ནོར་ལོངས་
སྦྱོང་མངའ་ཐང་སྟན་གྲགས་སོགས་ཅི་ཙམ་རྒྱས་ཀྱང་འཆི་བའི་ཆེ་མི་ལམ་གྱི་
དགའ་སྟོན་ལྟར་དུན་པའི་ཡུལ་དུ་བཞག་ནས་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་སྤྱི་རྟེན་པོ་
ཅིའང་མེད་པ་ནས་གྱི་སྤྱན་པ་ལོ་བརྒྱར་ཕྱར་ཡང་ནང་ན་སྤྱི་རྟེན་པོ་ལེན་རྒྱ་མེད་
པ་དང་འདྲ། དེའི་ཆེ་ཕན་ངེས་པ་དེ་གང་ཡིན་ན་སྦྱོང་འདྲག་ལས། བསྐྱེད་བ་དུ་
མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་
གཟིགས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྤྱན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེས་རང་ཅག་གི་དོན་དུ་
དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་བྱ་དཀའ་བའི་སྦྱོང་པ་དཔག་རྟེན་མེད་པ་སྦྱོང་།
མཐར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཛད་དེ་མ་བྱ་གཅིག་
པ་ལྟ་བུའི་བཅེ་བ་ཆེན་པོའི་སྟོན་སྲས་སྤྱི་རྟེན་པར་མཛད་པའི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་

པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་མེད་པས་དེ་ལ་ངེས་པར་འཇུག་
 དགོས། དེར་འཇུག་ཚུལ་ཡང་རང་གིས་གང་འདོད་བྱས་པས་མི་ཆོག་བར་ཆོས་
 གྱི་སྐྱེས་མ་ལོག་པ་ཞིས་འཇུག་སྒོ་མ་ནོར་བ་ཞིག་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་འཇུག་
 དགོས། དེའང་པཎ་ཆེན་སྒོ་བཟང་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས། དང་པོ་བསྟན་
 དང་ཐེག་ཆེན་ལ། འཇུག་པའི་སྒོ་དང་གཞུང་གིང་བྱིར། ཁ་ཅམ་ཆོག་ཅམ་
 མ་ཡིན་པའི། རྒྱབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་ནན་དྲན་བྱ། ཞིས་སོགས་ལྟར་བསྟན་
 པ་སྤྱིའི་འཇུག་སྒོ་རྒྱབས་འགྲོ་ཐེག་ཆེན་སྟན་མོང་བའི་འཇུག་སྒོ་སེམས་
 བསྐྱེད། རྒྱགས་གྱི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇུག་སྒོ་དབང་ཡིན་པར་གསུངས་
 པས། ཐེག་མ་ཁོ་ནར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་གཅིག་ཤུ་པན་བདེ་
 ལེགས་ཆོགས་མ་ལུས་པའི་འབྲུང་གནས་རྒྱབས་འགྲོ་ནམ་པར་དག་པའི་མང་
 གཞི་ཟིན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སོ།

དེས་ན་འདི་ལ་བཞི། རྒྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན། རྒྱབས་སུ་འགྲོ་
 བའི་ཚུལ། རྒྱབས་སུ་སོང་བའི་པན་ཡོན། རྒྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱའོ།

༡༽ སྐབས་སུ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན།

དང་པོ་ནི། བདག་དང་མ་ཆུན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུས་ཐོག་མ་མེད་
པ་ཞིག་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་སྤྱིར་འཁོར་བ་དང་བྱུང་པར་ངན་སོང་གསུམ་ལ་
གཏན་གྱི་སྡོད་གནས་སུ་བྱས་ཏེ་ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་བྱག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་
བསམ་ལས་འདས་པ་ཞིག་མེད་འདུག་ཏུ་ཟིན་ཀྱང་ད་དུང་གཉེན་པོས་བཅན་
ཆོད་ཅིག་མ་བྱུང་ན། བྱང་པས་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་གཏོང་དང་མཐར་ཐོན་པ་ཞིག་
ཡོད་མི་སྤྱིད་པར་འདུག། ད་ཅེས་ཉེན་འབྲེལ་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པའི་དུས་
འདིར་རང་གིས་རང་མ་བསྐྱས་པ་བྱས་ཏེ་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་
སྤངས་པའི་ཐར་པ་མཆོག་རྩི་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕེལ་ཞིག་ཐོབ་པར་མ་བྱས་
ན་ཟངས་ཐབ་རི་རྟེན་ནས་འགྲོལ་པ་བཞིན་འདི་ནས་རྟོག་སྒྲ་ཞིག་འདྲེད་དེ་
སྤྱིར་ངན་སོང་གི་གཏོང་དུ་ལྷུང་ཕྱིན། དེ་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ལྟ་ཞིག་བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་ཅམ་ཡང་བསྐྱལ་པ་སུ་མཐའ་ཡས་པར་ཐོས་དཀའ་བའི་
སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་གཡངས་བ་བརྒྱད་མ་ནས་བརྒྱད་མང་ལྷུང་ངེས་ཏེ་རྒྱས་སྤྱོད་
བ་སྤྱོད་དེ་ལྟའི་དགོ་བ་ཉམ་ཆུང་ཉིད་ལ་རྟག། སྤྱིག་པ་སྤྱོད་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་
བཟད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། རང་ཅག་རྣམས་དགོ་བ་གང་བྱས་ཤུགས་
ཆུང་ལ། སྤྱིག་པ་གང་བྱས་ཤུགས་ཆེ་ཞིང་ཡན་ལག་མ་ཆོང་བ་མེད་ལགས་ཀྱང་
ཤིན་ཏུ་མང་བས། རྒྱ་དེ་ལ་དཔག་ན་སྤྱི་མའི་འགྲོ་ས་བོན་སོང་ལས་མ་འདས་པ་
ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སལ་མོ་ཆེར་ནི་མི་རྣམས་ནི། ། དམ་པ་མ་ཡིན་སྤྱུགས་
ཡོངས་འདྲིན། ། དེས་ན་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་རྣམས། ། སལ་ཆེར་ངེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ།
། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། ། དེར་སྤྱོད་ན་གཞན་དབང་ཁོ་ནར་སོང་སྟེ་ཐར་མི་
ཐུབ་པའི་ཚུལ་ཡང་དཔལ་ལྷན་ལྟར་བས། གང་ཆེ་རང་དབང་འདུག་ཅིང་མཐུན་
གནས་པ། ། གལ་ཏེ་འདི་བདག་འདྲིན་པར་མི་བྱེད་ན། ། གཡང་སར་ལྷུང་བས་
གཞན་དབང་འདུག་འགྱུར་བ། ། དེ་ལས་ཕྱི་ནས་གང་གིས་སྤོང་བར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་བས་

གཟིགས་ཀྱང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པས་སྟོབ་ཐབས་དང་བུལ་ཞིང་སྐྱབས་
ཀྱི་སྤྱང་བཅི་འཆར་བར་སྟག་བསྟལ་དང་འདིགས་སྟག་གི་སྤྱང་བ་འབའ་ཞིག་
ཤར་ཏེ་བྱ་ཐབས་དང་བུལ་པའི་ཚུལ། སྤྱད་འཇུག་ལས། སྟ་ཞིག་འདིགས་ཆེན་
འདི་ལས་བདག ། ལེགས་པར་སྟོབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ཞེས། བྱེད་ཤ་ཐོན་པའི་
མིག་བཟུང་ནས། རྟོགས་བཞིན་སྐྱབས་དགའ་འཆོལ་བར་བྱེད། རྟོགས་བཞིན་
སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ནི། ། དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་མུག་འགྱུར། ། གནས་དེར་སྐྱབས་
ཡོད་མ་ཡིན་ན། ། དེ་ཆེ་བདག་གིས་ངེ་ལྟར་བྱ། ། དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་
མགོན། ། འགྲོ་བ་སྐྱབས་པའི་དོན་བཙོན་པ། ། སྐྱབས་ཆེན་འདིགས་པ་ཀུན་སེལ་
ལ། ། དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་
བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆོམས། ཁེ་ཉེན་སྦྱིད་སྟག་ཀུན་གྱི་འདམ་ཁ་
རང་ལག་ན་ཡོད་པའི་དུས་འདྲིར་སྟོབ་དེ་བའི་གདེང་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས།
དེའང་རང་སྐྱབས་ཀྱི་ནུས་པ་ཅིའང་མེད་པས་ལྟ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཞབས་
ལ་འཇུག་ནས་སྦྱིད་སྟག་ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱང་ཡང་ཁྱེད་མཁྱེན་སྟུམ་དུ་སྟོལ་
དགོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་རྟོགས་ཀྱི་སྤྱང་པོས། གཏིང་མཐའ་མེད་པའི་འཁོར་བ་ནི།
རྒྱ་མཆོའི་ནང་ན་རྩམ་པར་གནས། ། འདྲོད་ཆགས་ལ་སོགས་མི་བཟད་པའི།
ཚུ་སྟོན་གྱིས་ནི་ལྷས་ཐོས་པས། ། དེ་རིང་གང་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། ། ཞེས་ངེ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་གསུངས་ལ། ལན་དུ་སྟོབ་དཔོན་དཔའ་བོས། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཉེས་པ་
ཀུན། ། གཏན་ནས་ཡོང་ཡེ་མི་མངའ་ཞིང་། ། གང་ལ་རྩམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ།
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་གནས་གུར་པ། ། གལ་ཏེ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་ནི། ། དེ་ཉིད་
ལ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་ཞིང་། ། དེ་བསྟེན་དེ་ནི་བཀུར་བ་དང་། ། དེ་ཡི་བསྟན་ལ་
གནས་པའི་རིགས། ཞེས་རང་ལ་སེམས་ཤིག་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟར་
འདས་དང་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས། དེ་སྟོབ་པའི་དགོ་འདུན་རྩམས་ལ་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

༡ ། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་
ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ། དེ་རི་ལྟར་
ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དངོས་སོ། །

༡ གང་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ།

དང་པོ་ནི། སྤྱིར་འདིགས་པ་སྣ་རེ་སེལ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དྲང་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་གང་ཟག་རེ་རེ་ཙམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཆོག་པ་རྒྱ་མཚོར་ཆོང་
པ་མང་པོ་གང་པོ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་འདིགས་པ་ལས་ཐར་པ་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་
དུ་མ་ཡོད་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། ཐར་པའི་གོ་འཕང་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབས་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ག་ངེས་པར་ཆང་དགོས་ཏེ། སྐྱབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས། སངས་
རྒྱས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ནི། ། ཐར་པ་འདོད་པ་ནམས་ཀྱི་སྐྱབས། ། ཞེས་དང་།
དཔེ་ཆོས་འགྲེལ་པ་ལས། རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རང་དང་འབྲ་བའི་མི་གསུམ་
དགོས་ཟེར་བ་ལྟར། འོ་སྐོལ་ཐར་པའི་བྱང་ཆུབ་འཆོལ་བ་ལ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
ལ་བརྟེན་དགོས། ལམ་བསྐྱོད་པའི་ཆོས་ལ་བརྟེན་དགོས། དེ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་
དགེ་འདུན་ལ་བརྟེན་དགོས། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དཔེར་ན་ནད་གསོ་བ་ལ་སྟོན་
དང་སྟོན་པ་ནད་གསོ་བ་གསུམ་གང་རུང་རེ་ཡོད་པས་མི་ཆོག་པར་གསུམ་ག་
ཆང་དགོས་པ་ལྟར། ཉན་ཐོས་པའི་ནད་ཞི་བའི་ཐར་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པ་
ལ། ཐབས་དེ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས། ཐབས་དངོས་གཞི་ཆོས། དེ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་
དགེ་འདུན་གསུམ་ག་ཆང་དགོས་སོ། ། སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱུད་སླ་མ་
ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་། གཞན་གྱི་སྤྱི་བྱས་ཆོགས་མིན་པ། །

མཁུན་དང་བཙེ་དང་རྒྱས་པར་ལྟན། ། རོན་གཉིས་ལྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །
 ཅེས་རང་རོན་གཞན་རོན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་
 རྟོགས་མེད་པ། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་སྤྲུགས་ཉིད་གྱིས། ། གང་ཞིག་གང་གི་
 ཆགས་བྲལ་བ། བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། ། ཞེས་འགོག་ལམ་གྱི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ནང་གི་ནི། ། ཡི་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་
 སྤྱིར། ། སློ་ལྟན་སྤྱིར་མི་སྟོག་པའི་ཆོགས། ། སྤྲ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་ཉིད། །
 ཅེས་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྟན་པའི་སློ་ནས་རིམ་བཞིན་སོ་སོའི་རོ་
 བོ་ལེགས་པར་རིས་ཟེན་པ་དགོས་ཀྱི། ། རྟེན་གྲལ་དུ་བཞུགས་པའི་གསེར་སྒྱུ་ལྟ་
 བྱེད་གོ་བའམ། མི་མངོན་ནམ་མཁའི་དབྱངས་ན་བཞུགས་ཡོད་ཟེར་བ་ལྟ་བུས་
 གར་ཡང་མི་སྤྱིན་ཞེས་རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་གསུངས་
 སོ། ། འོན་ཀྱང་སོ་སོར་སྒྲིས་ན་མང་དོགས་པས་རྒྱད་ལྔའི་འགྲེལ་པ་ནམས་སུ་
 ཤེས་པར་བྱའོ། །

༡ སྐབས་འགྲོའི་རོན་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གཉིས་པ་སྐབས་འགྲོའི་རོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། དེའང་སྐབས་འགྲོའི་ཆིག་
 བསྐྱགས་པ་ཅིམ་ལ་སྐབས་འགྲོར་མི་འཛོག་གི། སྐབས་འགྲོའི་རོ་བོ་ནི་པཎ་
 ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་རྒྱུ་ལན་སློ་བཟང་བཞད་པའི་སྐྱད་བྱངས་ལས།
 སྐབས་འགྲོའི་རོ་བོ་ཨི་ཐི་བ། །བདག་ཉིད་ལྟག་པར་འཛིགས་པ་དང་། །དཀོན་
 མཆོག་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་ལྟན་དུ། །ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་སྐབས་འགྲོ་ལ། །ཐམས་ཅད་
 མཁུན་པ་ཁྱོད་ཉིད་བཞེད། །ཅིས་གསུངས་ཏེ། རང་སྤྱད་བསྐྱལ་གྱིས་འཛིགས་པ་
 ནི་སྐབས་འགྲོ་གནད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་འགྲོའི་
 རོ་བོ་དངོས་གཞི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ཡོད་
 ཆེས་གྱི་ཤེས་རབ་དང་དད་བ་སོགས་ལ་འཛོག་དགོས་པའི་ཚུལ། ཀུན་མཁུན་

འདམ་དབྱངས་བཞད་པས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་དང་ཡོན་ཏྲ་
ཤེས་པ་དང་ཁས་སྤྲང་སྟགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་འཁོར་ཅི་རིགས་
དེ་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ལ། ལམ་རིན་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། ཇི་
ཅམ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་ནི། བསྐྱུ་བ་ནས་གསུངས་པ་བཞི་སྟེ། ཡོན་
ཏྲ་ཤེས་པ་དང་། བྱང་པར་ཤེས་པ་དང་། ཁས་སྤྲངས་པ་དང་། གཞན་ཏུ་མི་སྐྱ་
བས་སྐྱབས་སུ་སོང་བའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།

དེས་ན་དེ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་ཏེ་བརྗོད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་
པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏྲ་ནི་སྐྱེ་མཆོན་དཔེས་སྐྱས་ཤིང་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་
མེད་པ་སྟེ། དཔེ་ལ་བསྟོན་པ་ལས། བྱང་སྐྱེ་མཆོན་གྱིས་སྐྱས་ཀྱུར་པ། མངོས་
ཀྱུར་མིག་གི་བདུད་ཅི་ནི། སྤྱིན་མེད་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ། སྐར་མའི་
ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱས་པ་འདྲ། ཞེས་སྟགས་ལྟར་མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་གྱིས་བརྒྱན་
ཅིང་། ཉེན་མོངས་མེད་པ་དང་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་བྱེད་པ་མངོན་རྟོགས་
རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐྱེ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཉེན་མོངས་ཞི་ཞིང་ཐར་
པའི་ས་བོན་བསྐྱུན་བ་སྟེ། མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་སྐྱས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བས་ན་མཐོང་
བས་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། ཤེས་པ་དང་རིག་པས་ཀྱང་སེམས་
ཅན་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་བྱེད་དོ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱུ་དབང་ཏུ་བྱས་ན་མདོ་སྟེ་
བསྐྱེལ་བཟང་དང་དབྱུ་མ་རིན་ཆེན་འཕྲུང་བ་ལ་སྟགས་སུ་བསྟོན་རྒྱུས་ཀྱི་
འགྱུར་བྱང་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་སོ། གསུང་གི་ཡོན་ཏྲ་ནི་མདོ་སྟེ་རྒྱན་རྩ་
འགྲོལ་དང་ས་སྟེ་དབྱུ་མ་སྟིང་པོ་སྟགས་སུ་འབྱུང་བ་ལྟར་གསུང་དབྱངས་ཡན་
ལག་ཏུ་ག་ཅུའི་བྱང་པར་རྒྱུས་དང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་བདེན་པ་བོའི་ལེའུ་
ལས། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྤངས་པའི་ཆོག ། མང་པོ་དག་གིས་དུས་
གཅིག་ཁྱེལ་ན། སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་གཅིག་ལ་ཐུགས་རྟུང་ནས། གསུང་
དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཀྱང་འདྲེ་བས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསུང་
དབྱངས་གཅིག་གི་སྟོན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་མཐའ་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་མས་
པ་ཐ་དད་པ་རྒྱུས་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་དང་རྟོངས་པའི་དྲ་བ་བཅད་དེ་གང་ལ་གང་
འཆོམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་སྟེད་ནུས་པ་ནི་གཞན་དོན་སྐྱབ་པའི་སྟོ་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏྲ་བདེན་གཉིས་རིས་འཛིག་ཏུ་མ་

སོང་བར་རི་ལྷ་རི་སྟེང་གི་རྣམ་པ་མཐའ་དག་ཆགས་སོགས་མེད་པར་ཅིག་ཅར་
མངོན་སྲུང་དུ་གསེགས་པའི་མཁུན་པ་དང་། ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོའི་གཞུན་
དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་དུས་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བྱ་བ་ཞིན་དུ་དགོངས་
ཤིང་། དེའི་དབང་གས་འཕྲོན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་དུས་ལས་ཡོལ་བ་མེད་
པར་གདུལ་བྱ་ལ་འདུག་པའི་ཚུལ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོལ་རྩི་རྩི་མའི་ལོ་རྒྱུས་མདོ་
མཛད་སྲུག་སོགས་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། ། ད་ལྟར་རང་ཅག་འཁོར་བར་ལྷུང་སྟེ་
སྲུག་བསྐལ་དུ་མས་ཅོན་པ་འདི་འང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་དགོངས་པ་མིན་ཀྱང་
དེས་སྟོབ་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་གཉི་ག་འདྲོམ་དགོས་པ་ལ་རྒྱ་རང་གིས་མ་བསྐྱབས་པས་
ལན་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབས་འོས་བསྐྱབས་བསྟོད་ལས། སྟོ་ཡི་ཡན་ལག་སྟོ་བས་ཀུན་
ནི། ། རྟོང་གིས་ཡང་དག་བསྐྱབས་ལགས་ཏེ། ། རང་གི་སྟོ་བས་དག་མ་ཆང་བས། །
བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྲུག་བསྐལ་བསྟོན། ། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཐུག་སྲུག་བྱུང་
བསྟན་དུ་ནི་མ་མི་འཆར་བ་དང་དམུས་ཡོང་གིས་ནི་འདྲ་མི་མཐོང་བ་ནི་མ་ལ་
འདྲ་མེད་པས་ལན་པ་མ་ཡིན་པར་རང་རང་གི་སྟོན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལེགས་པར་གོ་ན་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཀྱི་བཞི་སྟོང་བཀའ་དང་
བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེའི་ཡོན་ཏན་ལས་ནི་དོ་པོའི་སྟོ་ནས་བརྗོད་ལ་
ལས་རྒྱ། ལ་ལས་འབྲས་བུའི་སྟོ་ནས་བརྗོད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འབའ་
ཞིག་ཏུ་གོ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་རྩི་བོ་ཆེན་པོས་ཀྱང་པོད་ན་མེད་རྒྱུད་མང་པོ་
བསྟོ་རྒྱུ་མེད་པས་པའི་དད་པ་ཉམས་སོང་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། མདོ་སྟེ་རི་ཅམ་
མང་དུ་བསྐྱས་པ་བཞིན་དད་པ་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་རང་ནི་ད་འདྲིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ནི་གོལ་། གཞུན་
འདྲིགས་པ་ལས་སྟོལ་བའི་ཐབས་ལ་ནི་མཐས། ཀུན་ལ་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་ནི་
རིང་མེད་པར་ནི་འདུག ། ཕན་བདགས་པ་དང་མ་བདགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
དོན་མཛད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་བཞི་འཕ། མཁུན་བརྩེ་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྟོ་ནས་སྐྱབས་
སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཤེས་དགོས་ལ། རྣམ་དཔྱད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆད་མ་རྣམ་
འགྲོལ་ལས་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་ལྷོག་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྟེས་
བྱུང་སྐབ་ཚུལ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་བསམ་སྟེ་དེས་པ་གཏོང་ཚུགས་པར་བྱའོ། །
དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ན་དེ་ཆོས་ཀྱི་མཐུ་ལས་འབྱུང་པར་ཤེས་

ནས་ཆོས་ལ་གསལ་སྐྱེ་ཞིང་། ཆོས་དེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པ་པོ་དག་འདུན་
ཡིན་པས་དག་འདུན་ལའང་གསལ་པར་འགྱུར་རོ། ། གཉིས་པ་བྱང་པར་ཤེས་པ་
ནི། དགོན་མཆོག་གསུམ་རེ་རེ་ལའང་ཡོན་ཏན་ཆད་མེད་པས་གང་རུང་རེ་ཁོ་
ནས་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་ཆོག་གམ་སྐྱམ་ན་དེས་མི་ཆོག་སྟེ། གཏུལ་བྱའི་དོན་དུ་
འགྱུར་ཚུལ་གྱི་སོགས་ཆོས་མི་འདྲ་བ་མེད་མི་རུང་རེ་སོས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་གོ་
བའི་ཕྱིར་བྱང་པར་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། དེའང་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། རྟོན་པ་
བསྟན་པ་བསྐྱབ་དོན་གྱི། ། ཐུག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། ། མོས་པ་རྣམས་
གྱི་དབང་བྱས་ནས། ། སྐྱབས་གསུམ་རྣམས་པར་བཞག་པ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་
ཤིང་། དེའི་དོན་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་བསྟུ་བར། མཆོན་ཉིད། འཕྲིན་ལས། མོས་པ། སྐྱབ་
པ། རྟོན་སུ་བྱན་པ། བསྟན་རྣམས་འཕེལ་བ་ལས་གྱུར་བའི་བྱང་པར་དུག་
གསུངས་པ་རྣམས་ལམ་རིམ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། ། གསུམ་པ་ཁས་ལེན་པ་ནི།
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་དང་བྱང་པར་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་ཙམ་
མ་ཡིན་པར། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ན་སྐྱབ་པ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་པའི་ནད་
པ་ཉམ་ཐག་བཞིན་དེར་དགོན་མཁོན་སྐྱབས་སུ་འདྲིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེའང་
སངས་རྒྱལ་ནི་རང་ལ་སྐྱབས་སྟོན་པ་པོར་འདྲིན། ཆོས་ནི་སྐྱབས་དངོས་སུ་
འདྲིན། དག་འདུན་ནི་སྐྱབས་སྐྱབ་པའི་སྒྲ་གྲོགས་སུ་འདྲིན་པ་ཡིན་ནོ། ། བཞི་
པ་གཞན་དུ་མི་སྐྱབ་པ་ནི། སྐྱབས་སུ་བབྱང་བ་དེའང་མཐའ་གཅིག་དུ་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་སྐྱབས་སུ་འདྲིན་པ་ཡིན་གྱི། ལུ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་
སོགས་སྐྱབས་གཞན་དང་གཉིས་འདྲིན་མི་བྱེད་པ་སྟེ། བྱང་པར་འཕགས་བསྟོད་
ལས། བདག་ནི་སྟོན་པ་གཞན་སྤངས་ནས། ། བཅོམ་ལྟན་འགྱུར་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆོ།
། དེ་ཅིའི་སྤྱད་དུ་ཞེ་ན་ཁྱོད། ། སྟོན་མི་མངའ་ལ་ཡོན་ཏན་ལྟ། ། ཞེས་དང་། ལུ་
སྟེགས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། ། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་རྣམ་བསམས་པ། ། དེ་ལྟ་དེ་
ལྟར་མཁོན་ཁྱོད་ལ། ། བདག་གི་སེམས་འདི་དད་པར་གྱུར། ། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་མིན་པའི། ། སྐྱབ་མཐའི་སྟོན་གྱིས་བསྐྱབ་སེམས་ལྟ། ། བསམས་རྒྱག་
རྣམས་གྱིས་སྟོན་མེད་པའི། ། སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱང་མི་མཐོང་དོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་གཞན་གྱི་སྟོན་མཐོང་ནས་རྒྱལ་གྱིས་སྟེགས་པ་ཞིག་
མེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་དག་སྦྱང་སྦྱང་བའི་ཐོབ་བྱེད་པ་ནི་རང་གི་སྟོན་པ་ལ་སྟོ་

མ་ཁེལ་གིང་ཡོན་ཏན་མ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ། དེ་ལྟར་ན་ཁྱུང་པར་འདི་བཞིས་སྒྲ་
མ་སྒྲ་མལ་ཞི་བ་ཆ་འདོན་ཚུལ་ཤེས་ན་གོ་རྒྱུ་ཡིན་ཏུ་ཆོད། འདི་དག་ནི་སྐྱབས་
འགོ་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་མི་རུང་གི་ཁྱུང་པར་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་
འགོར་འགྱུར་བ་ལ་དེའི་སྤྱིང་དུ་མདོ་སྤྱོད་རྒྱན་ལས། ཀུན་ཏུ་འགོ་དང་ཁས་ལེན་
རྟོགས་དང་ཐེལ་གཞན་བར། དེའི་བའི་རང་བཞིན་དོན་རྣམས་བཞི་ཡི་ཁྱུང་
པར་གྱིས། ཐེག་པ་མཆོག་ཕྱིར་སྐྱབས་རབ་སོང་བ་གང་ཡིན་པ། དེ་ནི་ད་
སྐྱབས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ། ཞེས་མདོར་བསྟན་ཅིང་། གང་ཞིག་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྐྱལ་བར་ཞུགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་
བཤད་པའི་ཁྱུང་པར་རྣམས་ཆང་དགོས་སོ།

མདོར་ན་སྐྱབས་འགོའི་གདམས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གལ་ཆེ་བ་དང་།
སྐྱེས་བུ་མཆོག་འབྱིང་དམན་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་སྒྲོ་ཆོད་དང་འཆམ་པར་
བྱུང་ཡོད་ཅིང་། སོ་སོའི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་འགོའི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་
ནས་བྱས་ཆོག་པའི་མན་ངག་ཁྱུང་པར་ཅན་ཡིན་དུ། གཞུང་ལུགས་ལ་མ་སྦྱངས་
པའི་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ཀྱང་མཆོག་གསུམ་བསྟུ་བ་མེད་པར་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གསུངས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་སྤྱིད་སྟུག་ཅི་བྱུང་ཡང་མཁྱེད་མཁྱེན་སྟུམ་པ་
བྱས་ན་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ན་དེར་ཡང་ཕན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། རྒྱུད་རྟོག་པ་
གསུམ་པ་ལས། ཡང་ན་སྟན་པ་དད་པ་བརྟན། དེ་ལ་སྦྱར་བའི་དངོས་བྱུང་ནི།
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་དུའི་ལམ་ལ་སྒྲོ་སྦྱང་བ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་པ་
དང་ངན་འགོའི་སྟུག་བསྟུལ་བསམ་པས་རྒྱ་བྱས་དངོས་གཞི་དཀོན་མཆོག་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་དེའི་བསྐྱལ་བྱ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤྱང་དོར་ལ་འབད་
ན་ཆུང་དུའི་ཆོས་སྒྲོར་ཐམས་ཅད་དེར་འདུ། འབྱིང་གིས་འཁོར་བའི་སྟུག་
བསྟུལ་བསམ་པའི་ངས་འབྱུང་གིས་རྒྱ་བྱས་དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
ཞུགས་ནས་ལམ་བསྟུབ་པ་གསུམ་ལ་སྦྱོབ་དགོས་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱབས་
འགོའི་ཁོངས་སུ་འདུ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་ཕར་ཕྱིན་བསྟུ་བ་ལས། སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་སྤྱིང་བཅི་ཞིང་། བདེ་གཤེགས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་མིས་ན། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། མདོར་བསྟུས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན། བྱང་
ཆུབ་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས། བདག་དོན་མི་ཡིན་གཞན་དོན་དུ། སྤྱིང་རྗེ་

ཆེན་པོ་སྤྲོད་བྱེད་ན། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན། ། ཞེས་སོགས་ལྟར་སྤྲོད་རྗེས་
 ཡིད་བསྐྱོད་དེ་གཞན་དོན་དུ་རང་གི་འབྲས་སྐྱབས་སུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་
 ཉིད་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་། དེའི་རྒྱད་ཐབས་ཤེས་རུང་དུ་འཇུག་པའི་
 རྒྱལ་སྐྱུ་གྱི་སྤྲོད་པ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་པས་དེ་འང་སྐྱབས་འགོའི་ཁོངས་སུ་འདུ།
 གསང་སྤགས་རྩི་རྩེ་ཐེག་པའི་སྐྱབས་སངས་རྒྱས་འབྲས་སྐྱབས་སུ་བརྒྱུད་བཅའ་
 གྱིས་ཀྱང་མི་ཆོག་པར་དེ་ལ་ད་ལྟ་ན་སངས་རྒྱས་བཞག་སྟེ་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་
 གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་ཞིང་མཆན་བཅས་མཆན་མེད་རིམ་གཉིས་སོགས་གྱི་ཆོས་ལ་
 སློབ་པ་དང་། དགོ་འདུན་ཡང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་མོ་ཉའི་ཤོགས་སུ་
 བསྐྱོན་ཅིང་ཆོས་སྤྲོད་རྣམས་གྱིས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། རང་གིས་ཀྱང་
 འཕྲིན་ལས་བཞིའི་སྟོན་སྒྲུབ་གཞན་དོན་མཁའ་ཁྱབ་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་
 ད་ལྟ་ན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱབས་འགོའི་ཉམས་ལེན་
 ལས་མ་འདས་ཤིང་། མདོར་ན་ལྷུང་རྟོགས་གྱི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་
 འགོའི་ཆོས་སྟོར་དུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྲོད་དང་རྟེན་ལས་སྐྱབས་འགོ་འདི་
 ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འབྱེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལྟས་
 པ་སྐྱབས་འགོ་བཅས་པའི་ཡན་ལག་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་བའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱས་གྱིས་ཉེ་རིང་མཛད་པ་མིན་ཡང་རང་རང་གིས་སྐྱབས་
 སུ་འགོ་ཚུལ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་གི་དབང་གིས་གནས་སྐྱབས་གྱི་འདིགས་པ་ཕན་ཆོགས་
 དང་རན་སོང་འཁོར་བ་སོགས་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དུ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། འཆེ་བ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དང་། ། རན་སོང་དང་ནི་ཐབས་
 མིན་དང་། ། འདིག་ཆོགས་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས། ། སྐྱབ་ཕྱིར་སྐྱབས་གྱི་དམ་
 པའི། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༣ དེ་རི་ལྟར་ལག་དུ་ལེན་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་རི་ལྷར་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དངོས་ནི། རོ་བོ་གསེར་སྒྲིང་
པའི་ནམ་ཐར་ལས་འབྱུང་བ་ལྷར་གནས་ཁད་བྱེད་པའི་ལེགས་པར་བྱས། ས་གཞིར་
མེ་ཏོག་སེལ་མ་དགལ། རྒྱུ་ཞིམ་པའི་ཚུས་ཆག་ཆག་གདབ། རྟེན་གསུམ་བཟང་པོ་ལ་
བརྟན་པའི་བདག་པོས་གཙུག་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱུ་བྱུང་སེམས་ཀྱི་སྐྱབ་རྟེན་གྱིས་
འབྱུང་ཅི་རིགས་སྟོན་སྐྱབ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་ཉེན་གང་འཁྱུར་བཤམ། དེ་དག་གི་
མདུན་དུ་རི་ལྷར་འཁྱུར་པའི་མཆོད་པ་ནམས་གཡོ་མེད་ཅིང་བཀོད་པ་ལེགས་
པར་མཛེས་པ་གཙང་སྐྱོ་ཐོན་པ་བཤམ། བདེ་བའི་སྟན་ལ་སྦྱོང་ལམ་ཚུལ་མཐུན་
ཀྱིས་འཁོད་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟག་ནས། དེས་མི་ལྷས་ཐོབ་ཀྱང་སྟོ་བདེ་བའི་
གདེང་ཆོད་སེམས་ལ་འདྲིན་རྒྱ་ཅིའང་མ་བྱས། ཉེས་ལྷང་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསགས་
པ་ནི་མཐའ་ཡས་པས་ནམ་དུ་བྱགས་ཀྱི་རྒྱ་བ་འདྲི་འགྲག་མ་ཐོག་ངན་སོང་དུ་
ལྷང་བ་ལས་འོས་མི་འདུག་ཅིང་། དེར་སྦྱེས་ན་སྟག་བསྐལ་བཟོད་སྟགས་མེད་
པའི་ཚུལ་བསམ་སྟེ་མིན་ཏུ་འདྲིགས་མིང་སྟག་པོ་དང་། དེ་ནས་རང་གི་གཡས་
སྟེ་ལ། གཡོན་དུ་མ། མཐའ་སྟོར་དུ་རིགས་དུག་གི་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་པས་
བསྟོར་བ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ནི་ཅན་གྱི་མ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཚུལ་དང་རང་ཉམས་
ལ་དབག་པའི་སྒྲིང་རྩི་བྱགས་དུག་པོ་བསྟེད་དེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྩིགས་
པའི་སངས་རྒྱུ་བྱུང་སེམས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་དགེ་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་
དེའི་རང་ནས་སྐབས་ལྷལ་གསལ་གདབ་པ་ནི། རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་དྲང་གི་
ནམ་མཁའི་གནས་སྟེ་སེང་གི་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བཏོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་
མཐོ་ཞིང་ཡངས་པའི་སྒྲིང་ཁར་སྐྱོ་ཆོགས་པ་ད་ལྟ་ནི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
གདན་ལ་རོ་བོ་རང་གི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་ཡིན་པ་ལ་ནམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུག་
ཐུབ་པ་སྐྱུ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་གཙུག་གཏོར་དང་ལྟན་པ། ཞལ་གཙོག་
ཐུག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་ས་གཞོན་དང་གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྒྲིང་ན་བདུད་
ཅིས་གང་བའི་ལྷང་བཟེད་བསྐྱམས་པ། སྐྱུ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་མཛེས་པར་
གསོལ་བ། འོད་ཀྱི་ཕྱང་པོའི་དགྱིལ་ན་ཞལ་རྩི་རྩི་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་གིས་བཞགས་པ།
དེའི་ཐུགས་ཀར་རྒྱལ་བ་རྩི་རྩི་འཆང་། དེའི་ཐུགས་ཀར་རྩི་ཡིག་སྟོན་པོ་འོད་ཟེར་
འཕྲོ་བ། ཐུབ་དབང་གི་རྒྱལ་པོས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་སེང་ཁྲི་པ་ད་ལྟ་ནི་མའི་གདན་ལ་

རྒྱལ་བ་དོན་འཆང་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྐབས་བརྒྱུད་པའི་སྤྱི་མ་ཚམས་ཀྱིས་
 བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། གཡས་ཕྱགས་སུ་ཆེ་བཅུན་བྱམས་པ་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྤྱད་
 བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཚམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། གཡོན་ཕྱགས་སུ་ཆེ་བཅུན་
 འདྲམ་དབྱངས་ལ་ཟབ་མོ་སྟོ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཚམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ།
 མདུན་དུ་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྱི་མ་ལ་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་སྤྱི་མ་ཚམས་ཀྱིས་
 བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་སྐོར་དུ་ཡི་དམ་སངས་རྒྱལ་བྱང་
 སེམས་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་བསྟན་སྲུང་ཡེ་ཤེས་པའི་ཆོགས་ཚམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་
 བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྱི་ཕུན་ཆོགས་ལ་རང་
 རང་གིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་ཆོས་ཚམས་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་པོ་ཉིད་
 རྒྱལ་པར་ཡོད་པ། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་དུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྱུལ་པའི་བཞོད་
 པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པ་ཕྱགས་བཅུར་འཕྲོ་བ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་
 དགེས་པའི་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ་བཞུགས་པར་བསམ། རང་དང་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྟག་བསྐལ་ལ་འདིགས་པ་དང་དཀོན་མཆོག་གི་
 ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་སྐོར་ནས་མིག་གཅིག་དུ་སྦྱབས་འཕྲོ་བྱེད་པར་བསམས་ཏེ།
 ཕྱགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་
 ཐུགས་ཡོན་ཏན་འཕྲུན་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོ་བོར་གྱུར་བ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་སྟོང་
 ཐུག་བརྒྱུད་ཅུ་ཅ་བཞིའི་འབྱུང་གནས། འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 མངའ་བདག་། དྲིན་ཅན་ཅ་བ་དང་བརྒྱུད་པར་བཅས་པའི་དཔལ་ལྡན་སྤྱི་མ་
 དམ་བ་ཚམས་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆིའོ། ། ཞེས་དང་། སྤྱི་མ་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆིའོ། ཞེས་
 ལན་གང་མང་བརྗོད་ཅིང་གསལ་བ་ཤུགས་དྲག་དུ་བཏབ་བས། སྤྱི་མ་ཐུབ་པའི་
 དབང་པོ་དང་དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མ་ཚམས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས།
 རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་ཉེས་སྤྱང་སྟོག་
 སྟོབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུ་སྤྱི་མའི་སྐྱེ་ལ་བསྟོ་བོ་གསུང་བཅག་པོ་ཐུགས་
 དཀྱུག་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དག ། ལུས་དངས་
 གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་སྤྱི་མའི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་
 བྱེད་སྐབས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པས་སྤྱི་མའི་སྦྱབས་འོག་དུ་རྒྱུད་

སོང་སྐུལ་བ་བྱ། དེ་ནས་སངས་རྒྱུ་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ། ཞེས་ལན་གང་མང་
བཅོད་ཅིང་གསེལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས། རྡོ་རྗེ་འཆང་སོགས་སངས་རྒྱུ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེལ་ལ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲིབ་ཏུ་བྱུང་། བྱུང་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེལ་
ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲིག་བྱུང་བ། སྐྱེ་སྐྱུས་ཟེས་པ། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབྱུང་བརྟགས་
པ། གཙུག་ལག་ཁང་དང་མཆོད་རྟོག་བཞིག་པ་སོགས་སངས་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་
བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དག། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་བྱེན་
རྒྱུ་ལ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པས་དེའི་སྐྱབས་འོག་ཏུ་ཆུད་པར་
བསམ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ། ཞེས་ལན་གང་མང་བཅོད་ཅིང་གསེལ་བ་
ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས། ཆོས་པ་དེ་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས། རང་
གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་སྤྲིག་སྤྲིབ་སྤྲིབ་ཏུ་བྱུང་པར་ཏུ་
གསུང་རབ་རྣམས་ཟོད་ཏུ་བྱས་པ། གཏོར་མར་བཅུག་པ། ས་སྐྱེ་མོ་ལ་བཞག་པ།
འགོམ་ལྷག་བྱས་པ་སོགས་དང་། ལྷག་པར་ཡང་ཆོས་དང་ཆོས་སྐྱབས་ལ་སྦྱད་པ།
བཤད་སྐབས་ཀྱི་ཤེགས་བྱས་སོགས་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་ངན་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དེ་
གནས་དའི་སྐྱུངས་འོག་ཏུ་ཆུད་པའི་དམིགས་པ་བྱེད། དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། ། ཞེས་ལན་གང་མང་བཅོད་ཅིང་གསེལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པའི་ཆེ།
བྱུང་སེམས་ཉན་རང་དཔའ་པོ་དཔའ་མོ་བསྟན་སྐྱུང་ཡི་ཤེས་པའི་ཆོགས་རྣམས་
ཀྱི་སྐྱེལ་ལ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས། དགེ་འདུན་ཀྱི་དབྱེན་བྱས་པ། དགེ་འདུན་ཀྱི་དགོར་ལ་
འབག་པ། སྐྱར་པ་བཏབ་པ་སོགས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་
བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དག། དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་གི་སྐྱབས་
འོག་ཏུ་ཆུད་སོང་སྐུལ་ཏུ་བསམ་ལ་དགའ་བ་སྦྱེད། ཡི་དམ་ཆོས་སྐྱུང་རྣམས་
འོགས་སུ་བྱེད་ན། ཡི་དམ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ཆོགས་འཁོར་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །

ཞེས་ལན་གང་མང་བཅོད་ཅིང་གསེལ་བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པས། ཡི་དམ་
རྣམས་ཀྱི་སྐྱེལ་ལ་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་
སེམས་ལ་ཞུགས་པས། རིགས་ལྡ་སྤྲི་བྱེ་བྲག་གི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཆེག་

ཉམས་ཆག་ཐམས་ཅད་བྱང་ཁིང་དག་ནས་ཡི་དམ་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཞུགས་
ཏེ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་བའི་སྤྱད་རུང་དུ་གྱུར་པར་
བསམ། དཔལ་མགོན་དམ་པ་ཆོས་སྐྱོང་བའི་སྤྱང་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ལྷན་
པ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། ། ཞེས་ལན་གང་མང་བརྗོད་ཅིང་གསེལ་བ་ཤུགས་
དྲག་དུ་བཏབ་པས། མགོན་པོ་ཕྱག་དྲག་པ་སྟགས་ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ལས་
འོད་ཟེར་མེ་འོད་ལྷ་བུ་འཕྲོས་ནས་རང་གི་ལྷས་ལ་ཞུགས་པས་སྤྲིག་སྤྲིབ་ནང་གི་
གདོན་ཐམས་ཅད་བསྟེགས་ཏེ་རིམ་ཅད་དུ་བྱས། ཆོས་སྤྱང་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་
རང་གི་ལྷས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་བྱིན་ཆད་ནད་རིམས་གདོན་བགལས་སྟགས་
གང་གིས་ཀྱང་མི་ཚུགས་པའི་བསྐྱང་བ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་དམིགས་པ་བྱེད།
མདོ་ལུགས་ཁོ་ན་ལྟར་བྱེད་ན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་འང་བདུད་ཅི་འཕེབ་སྤྱང་མི་
བྱེད་པར་དེ་དག་ལས་འོད་འཕྲོས་ཏེ་རང་ལ་སྟག་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་
དང་། ཞལ་ནས། ཁྱེད་ཅག་འཁོར་བསྐྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་ལས་སྐྱོལ་བའི་
མགོན་སྐྱབས་དཔལ་གཉིན་ངེད་རྣམས་ཀྱིས་བྱའོ། ། ཞེས་གསུང་ལྟང་ལྟང་བྱོན་
ནས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསམ་ལ་དགའ་བ་དང་། སྐར་ཡང་ལྷས་ཀྱི་བ་སྤྱ་གཡོ་
ཁིང་མིག་ནས་མཆི་མ་འཕྲུག་པའི་དད་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་གསལ་བཏབ་གྱིན་
སྐྱབས་འགོ་བྱེད། དེ་ལྟར་སྟོ་སྟོར་བྱས་ཏེ་ཐུན་མིང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཁིང་སེམས་
བསྐྱེད་པ་ནི་དཔེར་ན་དམག་ལ་སྟགས་པའི་འདིགས་པ་ཆེན་པོ་བྱང་བའི་ཆེ་
བབ་འཆང་གི་དཔོན་དེས་རང་གཅིག་ལ་ཅི་ཐར་མི་བྱེད་པར་གཉིན་བཤེས་
རྣམས་ཀྱི་མགོ་འདོན་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཙོ་པོར་ཡིད་ལ་བཞག་
སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། ། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་
ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། ། ཞེས་ལན་གང་མང་བརྗོད་ཅིང་གསེལ་བ་ཤུགས་དྲག་དུ་
བཏབ་པས། ཆོགས་ཁིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བབས།
རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དག
། ལྷས་དངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལྷང་
རྒྱུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས། ཁྱེད་པར་དགོན་མཆོག་གསུམ་
ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཞུགས་པར་བསམ། དེ་ནས་བདག་གིས་
སྤྱན་སྟགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ། འགོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་

འགྲུབ་པར་ཤོག ། ཅེས་ལན་གང་མང་བཅོད་ཅིང་སེམས་བསྐྱེད་ཤུགས་དྲག་ཏུ་
བསྐྱེམས་པས། ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས་
རང་ཉིད་ལ་ཐེམ་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐུར་ལམ་གྱིས་གྱུར།
རང་ཉིད་ཐུབ་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྐུ་ལས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། མཐའ་སྐྱོར་ན་ཡིད་
པའི་པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་སོསོའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ཐམས་ཅད་ཐུབ་དབང་གི་གོ་འཕང་ལ་བསྟོན་པར་
བསམས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ།

འདི་ཅམ་ཤེར་མདོའི་གྲོང་གཞི་སོགས་སུ་སྐྱེད་ཅིག་དེར་ངན་སོང་སྟོངས་པར་
གསུངས་པ་དང་མཐུན་ཅིང་། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་བདག་གི་ལུས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སུ་མོས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྐུའི་གནས་སུ་མོས་པར་གསུངས་པ་དང་དོན་མཐུན་པས་མདོ་ལུགས་
རྒྱུད་པ་ལའང་འགལ་བ་མེད་པར་རྗེ་བཙུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་
པོའི་ཞལ་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་ནས་མཐའ་འགོ་མ་རྗེ་རྗེ་གྲུར་གྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱན་བཤུགས་སམ་
ཡན་ལག་བདུན་པར་གྲགས་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆོ། །
ཞེས་སོགས་ཀྱང་འདིའི་དཀྱུས་སུ་འདོན་སྟོལ་ཡིད་པ་བཞིན་བྱེད་ན་ཆོག་རིས་
ཀྱི་རིམ་པ་ལྟར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཞིང་ས་ལྟ་བུའི་སྐྱབས་འགོ་དང་ཞིང་
ལ་རྗེ་དང་གསེག་མ་སོགས་སེལ་བ་བཞིན་དུ་འགལ་རྒྱུན་སྤྲིག་པ་བཤུགས་པ་
དང་། དེར་ཚུ་ལུད་འདྲེན་པ་ལྟར་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་སྐོ་ནས་མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་
བསགས་པ་དང་། དེ་ནས་ས་བོན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་
རྗེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཆོའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྐྱེད་
པའི་ལོ་རྟོག་སྟེལ་བ་སོགས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་རྒྱུད་འཁུལ་ངེས་བྱ། དེ་ནས་ཆད་
མེད་པ་བཞི་བསྐྱེམ་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་དེ་ཉིད་རྗེ་རྒྱས་སུ་
གཏོང་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱབས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱའི་སྙམ་
པའི་དོན་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བ་དང་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་
ཤིང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་སེལ་བར་འདོད་པ་ལ་སྤྱིང་རྗེ། བདེ་བ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས་
བྱམས་པ། བདེ་བའང་ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅམ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་མཐར་

བསྐྱབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས། ཟག་མེད་གྱི་བདེ་དགའ་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་པ་
ཞིག་ལ་འགོད་པར་འདོད་པ་དགའ་བ། དེའང་སྤྲུགས་རིས་ཅན་མ་ཡིན་པར་
དགྲ་གཉེན་པར་མ་གཏུག་ལ་སྦྱོམས་པ་ཞིག་དགོས་པས་བཏང་སྦྱོམས་ཏེ་བཞིན་སྟེ་
བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་དེ་སྦྱོམ་ཚུལ་ནི། མ་ཁྱེད་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
བདེ་བ་ཁོ་ན་འདོད་ཀྱང་དེའི་རྒྱུ་མ་བསྐྱབས་པས་བདེ་བ་རྣལ་མ་ཞིག་དང་མ་
ཡང་པར་འདུག ། ད་ལྟ་བདེ་བར་སྦྱོམ་པ་བག་རེ་ཡོད་ནའང་ལྷུང་དུ་སྤྲུག་
བསྐྱལ་དུ་འཕྱར་ནས་འགྲོ་བས་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་།
ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྲམས་པ་དང་། འདི་རྣམས་ཐོག་མེད་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་
གྱི་རྒྱ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་པས་སྤྲུག་བསྐྱལ་དཔག་དུ་མེད་པ་ལྷུངས་ཤིང་ད་
ལྟའང་ལྷུང་བཞིན་དུ་དེའི་རྒྱ་སྤྲུག་པར་བདུག་པས་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་
གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་ན་ཅི་མ་རུང་། བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་སྦྱོམ་པའི་སྦྱིང་རྩི་དོང་། འདི་
རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱལ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དང་མ་བྲལ་
ན་ཅི་མ་རུང་། མི་འབྲལ་བར་གྱུར་ཅིག ། དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་དགའ་ཡང་སྦྱོམ་དུ་
དགའ་བ་དང་འདི་རྣམས་གྱིས་ཐོག་མེད་ནས་ཕན་ཚུན་དུ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེ་
བར་བཟུང་། འགའ་ཞིག་ལ་རིང་བར་བཟུང་ནས་ཆགས་སྤངས་གིས་ལས་ངན་སྣ་
ཆོགས་བསགས་པའི་དབང་གིས་སྦྱིར་འཁོར་བ་དང་། ལྷན་པར་ངན་འགོའི་སྤྲུག་
བསྐྱལ་དཔག་མེད་ལྷུང་བར་འདུག ། འདི་རྣམས་ཕན་ཚུན་ལ་ཉེ་རིང་དུ་བཟུང་
སྟེ་ཆགས་སྤང་གི་སེམས་དང་བྲལ་ནས་བཏང་སྦྱོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་།
གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། བདག་གིས་ཀྱང་འདི་རྣམས་ལས་ཁ་ཅིག་ལ་ཉེ་བ་དང་།
ཁ་ཅིག་ལ་རིང་བར་བཟུང་ནས་ཆགས་སྤང་མི་བྱེད་པར་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་
སྦྱོམས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་བཏང་སྦྱོམས་གྱི་དམིགས་པ་རྣམས་གསལ་བཏབ་ལ།
དག་དུ། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་
ཅིག ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་དང་བྲལ་བར་
གྱུར་ཅིག ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱལ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་
བར་གྱུར་ཅིག ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་དང་བྲལ་བའི་བཏང་
སྦྱོམས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། ཅེས་ཆད་མེད་བཞི་ཤུགས་དག་དུ་བསྒྲོམས་

པས་ཚོགས་ཁིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེལ་ས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གྱུར་
ནས་པ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱོག་པས་ཉི་རིང་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་
པའི་སྤྲིག་སྒྲིབ་ལས་ཉོན་ཐམས་ཅད་དང་དེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
པ་སྤྱངས། ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་ཅིང་མེད་མེད་
བཞི་ལ་གནས་པར་གྱུར་སོང་སྤྲུམ་ཏུ་བསམ་མོ། །བཏང་སྤྲུམས་ནི་དགོན་མཆོག་
བཅེགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་ནམ་གངས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲེ་སྤྲེད་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བས་མཐུག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་གྱང་། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་མདོན་
པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ནམ་ཆོགས་སྤྱིར་བའི་དྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཉམ་པའི་
སེམས་སོགས་བརྩ་གསུངས་པ་ལྟར་རྩོམ་པའི་མན་ངག་གིས་སེམས་སྤྲུམས་པ་སྤྱོན་
ཏུ་འགོ་དགོས་པས། དག་ཏུ་བརྗོད་སྐབས་གྱུར་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉི་རིང་
ཆགས་སྤང་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་བཏང་སྤྲུམས་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། ཅས་
པ་སྤྱོན་ཏུ་སྤངས་ནས་འདོན་པའི་སྤྲུག་བཞིས་གྱུར་ཡོད་པས་གང་མོས་བྲ། དེ་
ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལ་བཤར་སྤྱོམ་དྲང་འབྲེལ་བའི་དད་པས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ། གང་གིས་རྟོན་ཅིང་ཞིས་སོགས་འདོན། ལྷས་གསོལ་བྱེད་ན་ལྷས་
ཁང་གསལ་བཏབ་སྟེ་དེར་སྤྱན་དྲངས་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་བདུད་ཅིས་གང་བའི་
བུམ་པ་ཐོགས་ནས་སྐྱེ་ལྷས་གསོལ་བ་དང་། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་རྒྱན་འབྲུལ་
བའི་དམིགས་པ་སོགས་ཆོག་རིས་ལྟར་བྲ། སྤྱོན་ཡན་ལག་བདུན་པ་རྒྱས་པར་
བྱས་ལ་མཐུལ་སོ་བདུན་མའམ་བདུན་མ་དབྲུལ། ཡོན་ཏན་གཞིར་གྱུར་མའམ་
དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ནས་གསོལ་བ་གདབ། སྤྱན་བསྐྱེད་པའི་ཆེ། སྤྲེམ་སྤྱབ་
པའི་དབང་པོའི་སྤྲུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས། མཐའ་སྐྱོར་ན་བཞུགས་པའི་
ཆོགས་ཁིང་རྣམས་ལ་ཕྱོག་པས་ཐམས་ཅད་འོད་ཏུ་ཁྱེན་སྤྱབ་དབང་ལ་ཐིམ།
སྤྱབ་དབང་རང་གི་སྤྱོན་མཆོམས་སུ་ཐིམ་པས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་མོས་
པ་བྱའོ། ། མཐུག་ཏུ་དགོ་བ་རྣམས་བཟའ་པོ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་གནས་
སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུག་གི་སྤྱོན་གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དག་པོས་བསྐྱེད་དང་
སྤྱོན་ལམ་བྱའོ། །

༡ ། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན།

གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཕན་ཡོན་ལ། རྩོམ་པ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་ལམ་རིམ་ལས། སྐྱབས་འགྲོས་སངས་རྒྱལ་སར་ཆུད་སྤྲོམ་པ་ཀྱང་། སྐྱེ་
བའི་རྟོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་སྟོན་བསགས་གྱི། ལས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་སྤྲོ་བ་ཅིང་ཟད་
པར་འགྱུར། སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་སྟོ་ཡིས་གཞུལ་མི་ནུས། དན་འགྲོར་མི་
སྤང་མི་དང་མི་མིན་གྱི། བར་ཆད་དག་གིས་མི་ཚུགས་ཅི་བསམ་འགྲུབ། ལྷུང་
དུ་འཆང་རྒྱུ་ཡོན་ཕན་བརྒྱད་བསམ་ནས། ཉིན་དང་མཆོན་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་
ཡོན་གསུམ་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར་བརྒྱད་ལས།

དང་པོ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པར་ཆུད་པ་ནི། སྤྱིར་བྱི་པ་དང་ནང་བའི་བྱང་
པར་འདྲིལ་ཚུལ་མང་པོ་བཤད་ཀྱང་། མཉམ་མེད་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་དང་ཤུའི་པ་
གཉིས་གྱིས་སྐྱབས་འགྲོའི་སྟོན་སྒྲུབ་འདྲིལ་པར་གསུངས། རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་སྟོན་རྣམས་གྱིས་དཀའ་ཆོགས་ཆེན་པོས་སྤྱོད་དངས་སྐྱབས་ཀྱང་བོད་སྟོན་
རྣམས་གསང་སྤགས་ཟབ་མའི་ཆོས་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་ཟེར་བའི་ཁ་པོ་ཅན་
ཞིག་གསུང་དུ་རེའང་། རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་སམ་མཛད་སྤྱི་ལྟ་བུ་གསོ་བའམ། ཉན་པ་
ལུས་བྱངས་གསོ་བ་བཞིན་སྟོབ་མའི་རྒྱུ་ཆོད་དང་འཆོམ་པ་ཞིག་དགོས་པར་
གཟིགས་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་གྱི་ཆོས་སྒྲུབ་འདི་ཁོ་ན་གསུང་བསམ་
ཆོན་ལའང་སྤྲོ་མ་སྐྱབས་འགྲོ་བ་དང་ལས་འབྲས་བར་གྲགས་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཅི་མ་
གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་མིག་སྟོན་དང་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ཉམས་ལེན་ལ་ཕན་པ་ཆེན་
པོ་བྱུང་ངོ་། ལྷ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་སྟོན་ཞིང་ཀུན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཀུར་ནའང་ནང་དུ་སྐྱབས་འགྲོ་རྣམ་དག་ཅིག་མེད་ན་བྱི་ནང་གོ་འདྲིལ་
ནས། གནས་བརྟན་ཞལ་མར་གཟིགས་ཤིག་འདུག་སྟེ་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པའི་སྟོ་
ནང་དུ་མཆོད་འདུག་ཅིས་པའི་དཔེར་འགྲོ་ཉན་ཡོད་ཅིས་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་
རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མཛོད་འགྲེལ་ལས།

སྐྱབས་སྲུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོར་
ལྟར་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཅུ་བ་རེ། གཞན་ལ་བསྟེན་གནས་ཡོད་མེད་ཀྱི།
སྐྱབས་སྲུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད། ། ཅིས་སྟོམ་པ་གོང་འོག་ཀྱན་གྱི་རྟེན་མེད་མི་རུང་
དུ་གསུངས་ཏེ། ས་བོན་མང་ཉུང་གང་འདེབས་ཀྱང་རང་ཆོད་ཀྱི་ཞིང་སར་
དགོས་པ་བྱུང་མེད་པ་ལྟར་སྟོམ་པ་སོས་ལ་རྟེན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་སྐྱབས་འགྲོ་རེ་
གཞིར་བྱེད་དགོས་པ་སྤྱི་འོག་རྣམས་ལས་སྐྱབས་འགྲོ་རྩིས་བྱེད་དུ་བྱས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་བསགས་པའི་སྤྱི་གསུམ་བཟང་པར་འགྱུར་བ་ནི། ལམ་རིམ་
ཆེན་མོ་ལས། ཐག་དུ་སྟེས་བར་འགྱུར་བའི་ལྷན་དུས་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པས་དེར་
མ་སྟེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པས་དམ་འགྲོའི་རྒྱ་དག་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་ཏེ། སྤྱི་གསུམ་ཆེན་པོ་ཆེ་བྱས་ནས་ངན་འགྲོའི་གྲ་ཡང་སར་ལྟར་དུ་ཉེ་
བའང་ལྟ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཞབས་ལ་འཆང་དུ་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་སྟོ་
འགེལ་ནས་ན་འདིགས་པ་དེ་ལས་ཐར་པ་ལ་ཆོགས་མེད་པས་འབད་རིགས་པ་
ནི། སྟོད་འདུག་ལས། སྤྱི་གསུམ་མིན་དུ་མི་བཟང་བྱས་ན་ཡང་། དཔའ་ལ་བརྟེན་
ནས་འདིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སྟོམ་འགྱུར་བ།
དེ་ལ་བག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་བ་ནི། ཐར་བྱིན་བསྐྱས་པ་ལས།
སྐྱབས་སོང་བསོད་ནམས་གཟུགས་ཡོད་ན། ། ཐམས་གསུམ་འདི་ཡང་སྟོད་དུ་
ཆུང་། ། རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ཆུ་ཡི་གཏེར། ། སྤུལ་གྱིས་གཅེལ་བར་གཞལ་མི་རྣམས།
ཞེས་གཟུགས་སྲུ་གུ་བ་ན་ནམ་མཐའི་བྱིན་ལའང་མི་ཤོང་བར་གསུངས་སོ། །
དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་འཆི་མེད་རྩ་སྤྱིའི་གཟུངས་ལས། སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་
བསམ་མི་བྱབ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་བསམ་མི་བྱབ། འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་
བསམ་མི་བྱབ། བསམ་མི་བྱབ་ལ་དད་རྣམས་ཀྱི། རྣམ་པར་སྟོན་པའང་བསམ་
མི་བྱབ། ཅིས་དང་། སྟོན་རས་གཟིགས་ཀྱི་མདོ་ལས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཡོན་སྤུལ་བའང་ཆོད་མེད་དོ། ། མཐའ་ཡས་སོ། ། བསམ་
གྱིས་མི་བྱབ་པོ། ། མཆུངས་པ་མེད་དོ། ། གངས་མེད་དོ། ། ཞེས་ཡུལ་དགོན་

མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ཐུགས་རྗེ་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་
བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལྷུང་པོའང་བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་ཟད་པ་མེད་
པར་གསུངས་ཏེ། སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་མི་ཟད་པའི་སྒྲོ་དོན་གྱི་
སྐབས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལེམས་ཅན་ཟད་མི་ཤེས་པ་དང་དམིགས་ལུལ་བྱང་ཚུབ་གྱི་
ཡོན་ཏན་ཟད་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དགེ་ཚུ་རྣམས་མི་ཟད་
པར་གསུངས་པ་དང་རྒྱ་མཆོན་འདྲའོ། ། དེས་ན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་ས་
མཆོངས་སྒྲུ་མེད་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ནར་ངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
རྒྱལ་པོའི་མདོ་ལས། ལྷ་དང་བཅས་པའི་འདྲིག་རྟེན་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་
པོ་མ་གཏོགས་པ། ཡོན་གྱི་གནས་འགའ་ཡོད་མ་ཡིན། ། ཞེས་སོ། །

ལྷ་པ་རན་འགྱོར་མི་ལྷུང་བ་ནི། མདོ་ལས། གང་དག་སངས་རྒྱས་སྐབས་
དོང་བ། དེ་དག་རན་འགྱོར་འགྱོ་མི་འགྱུར། མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སུ། དེ་
དག་ལྷ་ཡི་ལུས་འཐོབ་པོ། ཞེས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལའང་སྤང་ནས་གསུངས་
པ་དང་རན་འགྱོར་སྐྱེས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐབས་སུ་སོང་
ནའང་དེ་ལས་ལྷར་དུ་ཐར་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་རན་སོང་སྤྱང་རྒྱུད་ལས། ཞེ་
མའོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སངས་རྒྱས། ཞེ་མའོ་སངས་རྒྱས་མཛད་པ་ལེགས། ། གང་
ཕྱིར་རན་སོང་བདག་ཅག་སྤྱངས། བྱང་ཚུབ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་བཞག་ཅིས་ཆེད་དུ་
བརྟེན་པ་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

རྒྱག་པ་མི་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་བར་ཆད་གྱིས་མི་ཚུགས་པ་ནི། མདོ་ལས།
འདྲིགས་པས་སྐྱག་པའི་མི་རྣམས་ནི། ། སལ་ཆེར་རི་དང་ནགས་ཆལ་དང་། །
ཀུན་དགའ་དང་ནི་མཆོད་གནས་ཀྱི། ། སྒྲོན་ཤིང་རྣམས་ལ་སྐབས་འགྲོ་སྟེ། །
སྐབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཞིང་། ། སྐབས་དེ་མཆོག་གྱུར་མ་ཡིན་ལ། ། སྐབས་དེ་
ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། ། སྐྱག་བསུལ་ཀུན་ལས་མི་འགྲོལ་ཞིང་། ། གང་ཆོ་གང་
ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་། ། ཆོས་དང་དགེ་འདུན་སྐབས་སོང་ལ། ། ཞེས་པ་ནས།
སྐབས་དེ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་ཀྱང་། ། སྐྱག་བསུལ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །
ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལྷ་རན་མེད་གྱིས་སྤྱོད་བཟུལ་བའི་ལཱ་ལས། གྱི་མ་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་མཆོད་པའི། ། འབྲས་སུ་ཅི་འདྲ་འདི་གཟེགས་ཤིག ། རྒྱ་མཆོའི་
ནང་ན་གནས་པའི་སྤྱ། ། བདག་གིས་བཟུལ་ཅིང་འདི་དབང་བཞིས། ། རྒྱ་དང་

མཁའ་ལ་འགྲོ་པའི་གྲུ། ། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་ངས་པམ་བྱས། ། སྤྲུལ་གནས་པའི་
དགའ་ཡི་ཆོགས། ། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་བྱང་པར་བྱེད། ། ཅེས་ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་དཔ་
མེད་ལ་རྒྱ་མཆོད་ཀྱི་ནམས་ཀྱིས་ཐོ་བཅུམས་པའི་ཆོ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དག་གིས་མཆོགས་ཤིང་ཚུར་དབང་དུ་འདུས་པ་དང་། དག་
བསྐྱེན་ཞིག་ལ་ལྷ་སྟེགས་པའི་དཔ་སྟེགས་མཁན་ཞིག་གིས་རྒྱུང་ཞགས་བཏང་
པའི་ཆོ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་རྒྱུང་ཞགས་གཏོང་མཁན་ལ་ཕྱིར་
ལོག་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་པ་ཅི་བསམ་འགྲུབ་པ་ནི། ཆོས་ལྷན་གྱི་བྱ་བ་གང་སྐྱབ་པའི་ཐོག་
མར་དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་ཅིང་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འགྲུབ་པར་གསེལ་བ་
བཏང་བ་བདེ་སྒྲག་དུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས། དམ་པ་ནམས་བསྐྱེན་བཅོས་རྩོམ་
པ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་མཆོད་བཞེད་མཛོད་པའི་དགོས་པ་འདྲ་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་
རྒྱ་མཆོན་ནི་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་བསོད་ནམས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་གསོག་པ་དང་།
བསོད་ནམས་ཀྱི་དབང་གིས་འདོད་དོན་སྟོན་པ་བཞིན་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
ཆེར་རོལ་པ་ལས། བསོད་ནམས་རྣམ་སྟོན་བདེ་སྟེར་སྟེག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
སེལ། བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མི་ཡིས་བསམ་པ་ནམས་ཀྱང་འགྲུབ། ཅེས་དང་།
སའི་སྤྱིར་པོ་འཁོར་ལོ་བཅུ་བའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་དག་ནི་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་
པ། དེ་ཀྱན་དཀོན་མཆོག་མཆོད་ལས་འབྱུང་བས། དེ་བས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པ་
འདོད་པས། དཀོན་མཆོག་མཆོད་ལ་རྟེག་དུ་བཅོམ་བྱ། ཞེས་བདེ་སྦྱིད་ལེགས་
ཆོགས་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་དཀོན་མཆོག་ཁོ་ནར་རག་ལས་པར་གསུངས་སོ། །

བརྒྱུད་པ་ལྟར་དུ་འཆང་རྒྱབ་ནི། ལམ་རིམ་ཆེན་མོར། སང་གས་ཁྱས་པ་
ལས། དད་པས་མི་ཁོམ་སྤྱོད་བར་འགྱུར། ཅེས་གསུངས་བ་ལྟར་དལ་བ་བྱུང་
པར་ཅན་རྟེན་ཅིང་སྐྱབས་དང་མངལ་ནས་ལམ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་སྟོབ་ལ་དེས་ནི་
རིང་པོར་མི་སོགས་པར་འཆང་རྒྱའོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་ལས་ཆོས་སྤྱི་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་དང་པོར་འགྲོ་བཞི་པའི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་དན་སོང་
གསུམ་སོགས་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ལས་དངས་ཏེ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བདུན་
དང་ལྷན་པའི་རྟེན་བཟང་པོ་ལ་བཀོད་ནས་རིམ་གྱིས་མི་གནས་པའི་བྱང་འདས་
ལ་འགོད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་གནད་འདྲ་ཞིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་།

དགོན་མཆོག་གི་ཕྱགས་རྗེ་ལོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་ཁྱུང་ན་མེད་
གྱིས། མཐོ་རིས་ཐོབ་བྱེད་ངན་སོང་སྤོང་། ། མི་ཡིས་རྟག་ཏུ་བསྐྱེན་བྱ་སྤྱེ། ། ཞེ་
མའོ་སངས་རྒྱས་ཞེ་མའོ་ཆོས། ། ཞེ་མའོ་བསྐྱེད་པ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཆོགས། ། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་པའི་བསོད་ནམས་རྩུང་ཟད་ཅིམ་ཞིག་ཡིན་
ཀྱང་མཐར་བྱང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱར་ངེས་པར་འགོ་སྤྱེ། མདོ་སྤྱེ་པ་དང་དཀར་ལས། མཆོད་
རྟེན་དེ་ལ་གང་གིས་ཐལ་མོ་སྤྱར། ། ཡོངས་སུ་ཆང་བའམ་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་གམ།
། ཡང་ན་མགོ་བོ་སྤྲད་ཅིག་འདུད་པ་དང་། ། དེ་བཞིན་ལན་གཅིག་ལྷས་ཀྱང་
འདུད་པ་དང་། ། གང་གི་རིང་བསྐལ་གནས་པ་དེ་དག་ལ། ། གཡེང་བའི་སེམས་
གྱིས་སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཆལ་ཞེས། ཆོག་གཅིག་ལན་འགའ་བརྗོད་པར་བྱས་པ་
ཡང་། ། དེ་དག་ཀྱང་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་འདི་འཐོབ། ། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། ། འདི་དག་ནི་མན་ངག་ནས་འབྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་འདུས་ཆེ་ལ་དངོས་ཟིན་
གོ་བདེ་བའི་དབང་གིས་སྤྲུམ་ནམས་གྱིས་ཁྱེད་རྒྱན་ལ་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་
བཞིན་བཀོད་པ་ཡིན་ཞིང་། བསྐྱེད་པ་ལས། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ། སངས་
རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་པའི་དགའ་བོ་དང་མི་འབྲལ་བ། ཉིང་ངེ་འདྲིན་བརྟན་པོ་རྟེན་
པ། ཤེས་རབ་གྱི་མཐུས་སྤྱིད་པ་ལས་གྲོལ་བ་བཞི་དང་། དཀར་ཕྱགས་གྱི་ལྷ་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱང་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། སོགས་ངན་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
བསགས་པའི་སྤྱིག་པ་ཟད་པ། སྤྱིས་བྱུང་མ་པའི་གངས་སུ་ཆུད་པ། ལྷ་རྩམས་
དགའ་བར་འབྱུར་བ་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་རྩམས་
ལ་སྤྱོ་ལེགས་པར་གོམས་ན་ཆབས་གདུངས་པའི་སྤྱང་བོ་ཆེ་པ་དང་མཆོར་འདུག་
པ་བཞིན་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་མི་དགོས་པར་ངང་གིས་སྤྱབས་འགོ་ལ་འདུག་པ་
དང་། དེའི་བསྐྱེད་བྱ་རྩམས་ལའང་ཁྱར་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་རྒྱན་ཏུ་གོ་བས་
སྤྱང་བ་ལ་ཆོགས་མེད་པ་ཞིག་འབྱུང་ངོ། །

༤ རྒྱལ་པོ་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ།

བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་འགྲོ་འོ་བསྐྱེད་བྱ་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་ཐུགས་རྗེ་དང་བྱིན་རྒྱལ་པོ་
བསམ་གྱིས་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེར་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅས་གྱིས་མི་ཆོག་གི་རྒྱལ་པོ་
འགྲོ་འོ་བསྐྱེད་བྱ་ལ་ལེགས་པར་སྒྲིབ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དགུ་མ་རྒྱུད་ས་པས་
གཙུག་པོ་ཆེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་མགོན་བཅས་ན་དེས་སྒྲིབ་ནས་ཀྱང་།
རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བློན་ས་པོ་བཅིས་ན་དེར་ཡང་ཆད་པ་འཕྲོག་པ་བཞིན།
དཀོན་མཆོག་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་ཡང་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་
སོགས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་བཀའ་བློན་ས་པོ་བཅིས་ན་དེ་མ་བསྐྱེད་ན་དཀོན་མཆོག་གིས་
ཀྱང་སྒྲིབ་ཐབས་དང་བྲལ་འཕྲོག་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་བསྐྱེད་བྱའི་རིམ་པ་འདི་
ལ་ནན་ཏན་སྤྱོད་པོར་བྱས་ཏེ་འབད་དགོས་སོ།

དེ་འང་བསྐྱབ་པ་ལས། བཤེས་གཉིན་དམ་པ་བསྐྱབ་པ། དེ་ལས་ཚོས་ཉན་པ།
 ཚོས་ཀྱི་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། དེ་མར་པའི་རྒྱར་འགྲོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་བཞི་དང་།
 མེ་གསུམ་བག་མེད་དུ་མི་གཏོང་བ། བསྐྱབ་གཞི་ཅི་ལྟས་སུ་འཛིན་པ། རྩིང་རྩིང་
 དབང་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་ཡང་དེ་ལ་སྒྲོར་བ། བཀོའ་འོན་རྩིས་སུ་འོན་ནས་
 ཉག་དུ་དཀོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་བཙོན་པ་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། །
 འདི་ནྟམས་ནི་གྲོང་ཁྱིམ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་རི་བཞིན་མཐའ་ནས་བསྐྱར་སྟེ་ཉེས་
 ལྟངས་འགོག་ཚུལ་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ལས་དང་པོར་གནད་
 སྟེག་དུ་མི་བཅོའ་བཏབ་པ་བཞིན་འབྱུང་ཉི་པའི་དགག་བྱ་ནམས་དམིགས་ལུག་
 སྟེ་འགོག་ཚུལ་དང་ལག་ལེན་ཡང་འཕྲུལ་དུ་གང་གཅི་ངོས་བཟུང་ནས་བསྐྱབ་
 བྱ་ཕན་ཆེ་བས་འདིར་མན་ངག་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སོ་
 སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྤུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱོལ། །

སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །

དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ།

དང་པོ་ནི། ལྷ་འདུན་ལས་འདས་པ་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ།
། དེ་ནི་ཡང་དག་དག་བསྐྱབ་ཏེ། རྣམ་དུ་འདུག་ལྷ་ནི་གཞན་དག་ལ། སྐྱབས་སུ་
སོང་བ་མ་ཡིན་ནོ། ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ། ། འཆོ་ཞིང་གསོད་པའི་
སེམས་དང་བྱལ། ། དག་འདུན་ལ་ཡང་སྐྱབས་འགྲོ་བ། ། ལྷ་སྟེགས་ཅན་དང་
འགྲོགས་པ་མིན། ། ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བས་
འདྲི་བ་ཉེན་པའི་ལྷ་ལ་གཏུན་གྱི་སྐྱབས་མི་འཆོལ། དེའང་ཆངས་པ་དང་དབང་
ལྷག་སྟེགས་ལ་འདུག་གཏུན་གྱི་སྐྱབས་མི་འཆོལ་ན། ཡི་དགས་གྱི་རིགས་སུ་གྱུར་
པའི་ལྷ་འདྲེ་ལ་སྐྱབས་མི་འཆོལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོན། གཞི་བདག་སྟེགས་ལ་གཏོར་མ་
གཏོང་བའི་ཆེ་སྒྲིང་རྒྱུ་རྒྱུ་བསམ་པ་དང་གནས་སྐྱབས་ཀྱི་གྲོགས་འཆོལ་བའི་
བསམ་པས་གཏོང་ཞིང་ལྷགས་ཀྱི་རེ་སྟོན་མི་འཆོང་བ་གཤམ་ཆེ་སྟེ། གནས་སྐྱབས་
ཀྱི་བྱ་བ་ཕྱན་བྱ་རེའི་གྲོག་བྱས་པ་ལ་མགོ་འཁོར་ཏེ་གཏུན་གྱི་འདུན་མའི་རྩ་བ་
འབྲུགས་ན་ཉེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ན་ཆོས་དང་མཐུན་དགོས་
ཤིང་། དེའང་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། མདོར་ན་ཆོས་ནི་མི་འཆོ་བར། ། དེ་བཞིན་
གསེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་མི་འཆོ་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་པས། བསྐྱབ་བྱའང་སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་འཆོ་སྟེང་ཞིང་ལྷ་སྟེགས་ཅན་གྱི་
གཞིང་སྟེགས་འགས་པའི་ཆོས་ལ་ཡིད་བཏུན་མི་འཆོང་། དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་
སུ་སོང་བས་གྲོགས་སུ་སྟེགས་ཅན་དང་མི་འགྲོགས་ཤིང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་མི་

ཆེས་ཤིང་ཆོས་ལ་སྐྱར་པ་འདེབས་པའི་མི་དང་མཛའ་གྲོགས་མི་བྱེད་དེ། དམ་
ཆེག་ཉམས་པ་དང་འགྲོག་ན་དེའི་ཉམས་གྲིབ་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འགྲིབ་
ཅིང་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་སྒྲོ་འགག་པར་གསུངས་སོ། །

སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ།

གཉིས་པ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་གཟུགས་རི་མོར་གྱིས་
པ་དང་འབྱར་དུ་དྲོད་པ་གང་ལའང་བབྱང་རན་དང་ལེགས་ཉམས་སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་
མི་བདག་པར་བདག་འཁོར་བ་ལས་སྒྲོལ་བའི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེའི་
སྟོན་སྐྱམ་དུ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སྟོགས་བྱ། ད་ལྟ་རང་ཅག་ལ་
ཆོས་སྟོན་པ་སྟོགས་མི་མཛའ་པ་ནི་རང་གི་ལས་སྐྱང་མ་དག་པའི་དབང་གིས་མ་
མཛོང་བ་ཡིན་ཀྱི་སྟོན་བའི་རྣམ་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་
དཔའ་ཅམས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་བརྟན་མཐའ་དག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་སྟོགས་
མཛའ་པར་མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་སོ། དེས་ན་བཟོ་དང་རྒྱ་སྟོགས་ལ་མ་
སྟོས་པར་སྐྱབས་ལུལ་མཆོག་ཏུ་འདྲིན་དགོས་ཏེ་བཞེས་སྤྱིངས་ལས། ཇི་ལྟར་
བདེ་གཤེགས་སྐྱ་གཟུགས་ཤིང་ལས་ཀྱང་། །བཞུགས་པ་ཅི་འདྲ་ཡང་རུང་མཁས་
པས་མཆོད། །ཅོས་གསུངས་སོ། དམ་པའི་ཆོས་ཆེག་བཞི་པ་ཞིག་ཡན་ཆད་ལ་
འགོམ་ལུག་དང་ས་སྒྲེ་པོ་ལ་འདྲིག་པ་དང་བབྱང་རན་གྱི་སྟོན་ཏྲོག་སྟོགས་སྤྱོད་
ཞིང་། བདག་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གི་སྐྱག་བསྐྱེད་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པའི་
སྐྱབས་དངོས་དེ་འདྲིའོ་སྐྱམ་དུ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཕྱག་དང་མཆོད་པ་སྟོགས་བྱ།
ད་ལྟ་གཞུང་ལུགས་ལ་རུང་ཟད་སྤྱངས་པར་རྟོམ་པ་འགའ་ཞིག་ཆོས་དགོན་
མཆོག་ལ་འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བྱབ་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ལུང་གི་ཆོས་
རྣམས་སྐྱབས་ལུལ་དུ་མི་བཅི་བ་ཤིན་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། རྒྱུད་ལས། རྟོ་མཆོག་རྣམས་
ཀྱི་ཀྱན་དགའ་ར་བ་སྟེ། །དམན་པས་འདྲིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱེད་ཆ་ལ། །

སྲིད་པའི་འབྱུང་པ་བྲིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་མཆོག ། གསུང་མཆོག་ཆོས་ལ་བདག་
ནི་སྐབས་སུ་མཆི། ། ཞེས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་ཐད་དུ་ལུང་གི་ཆོས་གསུངས་པ་
འདི་གོ་དགོས། ད་ལྟ་འདི་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་སྐབས་དངོས་བྱས་ནས་རང་
རྒྱུད་ལ་མ་བསྟེན་པར་འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དངོས་དེ་
རྒྱུད་ལ་སྟེ་ཐབས་མེད་པས་འདི་གལ་ཆེ་ཞེས་སྐབས་མགོན་རྩི་རྩེ་འཆང་དཀོན་
མཆོག་འདི་གས་མེད་དབང་པོས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་རང་གི་རྒྱུད་ཆོད་དང་མཐུན་པར་ཆོས་དཀོན་མཆོག་འབྲུབ་པའི་ཚུལ་
འདི་ནི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་ཟླ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་རིམ་
ལས། མཐའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དེ་འང་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་ཀྱི་སྟོན་སྟེགས་རེ་
ཅམ་སྤྱང་བའི་སྤངས་པ་དང་ཡོན་ཏུན་སྟེགས་རེ་ཅམ་སྐབས་པའི་རྟོགས་པ་གཉིས་
གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་ཞུགས་པར་སོང་བ་ལ་འཛིག་གི་དེ་ལས་གཞན་སྟོ་བྱུང་དུ་
འབྱུང་བ་མིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྟེར། དགེ་འདུན་ལ་སྐབས་སུ་སོང་ནས་
དགེ་འདུན་གྱི་རྟགས་ཅམ་འཆང་བ་ཡན་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གྲས་པ་སྤྱང་
ཞིང་། དགེ་སྤྱང་བཞི་སྟེ་ཡན་ཆད་ལ་བདག་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གི་སྟུག་
བསྐྱེད་ལས་སྟོལ་བར་བྱེད་པའི་གྲགས་དགེ་འདུན་དེ་འདིའི་སྐྱམ་དུ་གྲས་པ་
བསྐྱེད་ཅིང་བསྟེན་བཀའ་ལ་བཞུགས་པར་བྱ་སྟེ་ཚུལ་འཆལ་དགེ་སྤྱང་གི་རྟགས་
འཆང་བ་ལའང་བརྟན་སྟོང་པ་རྟོག་འཆོག་སྟེགས་བྱས་ན་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་
ལམ་གྲས་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནམ་མཁའི་སྤྱང་པོའི་མདོ་
དང་། སའི་སྤྱང་པོའི་མདོ། ལྷ་བ་སྤྱང་པོའི་ལེའུ་སྟེགས་ལས་གསུངས་བ་དང་།
སྤྱང་རྩེ་པད་དཀར་ལས་བསྐྱེད་བཟང་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་མ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་
རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཅམ་འཆང་བའང་སངས་རྒྱས་མོས་པ་ཚུན་ཆད་ལ་གྲོལ་བར་
གསུངས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་ཀྱི་སྟོ་དུ་མ་ནས་བསམས་ཏེ་གཟབ་
དགོས་སོ། ། དགེ་བཤེས་སྟོན་པ་དང་རྣལ་འབྱུང་པ་ཆེན་པོས་ལྟན་པ་སེར་པོ་རེ་
འགོམ་པའི་སར་ཡོད་པའང་མི་འགོམ་པར་སྟེགས་ནས་གཙང་སར་སྟེལ་བའི་
སྟུག་ལེན་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་དཀོན་མཆོག་ལ་གྲས་པ་དེ་ཅམ་དུ་འགོ་བ་
རྣམས་ཀྱང་རང་ལ་ཆེས་ཆེར་གྲས་པར་འགྱུར་བའི་སྟེར་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་
པོ་ལས། ཅི་འདྲ་བ་ཡི་ལས་བྱས་པ། ། འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ། ཅས་

སྟོ། ལྷག་པར་ད་ལྟ་ཆགས་སྒང་གི་ཞེ་རུས་འཐེན་པ་ལ་བསྟན་པའི་བྱ་བར་སྟོ་
བཏགས་ཏེ་ཁྱེད་ཆོ་དང་ངེད་ཆོ་ཞེས་སྟེ་རིས་སུ་བཅད་ནས་འབྲུགས་པ་བྱེད་པ་
ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཅ་བ་གཅིད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ།

ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དྲུག་ལས། དྲང་པོ་ནི། སྐྱབས་འགྲོའི་
བྱེད་པར་རྣམས་ཡང་ཡང་གསལ་བཏབ་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་ལ་
གོམས་པར་བྱེད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ཟ་ཅི་འཐུང་གི་ཐུད་ཀྱིས་མཆོད་པ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་དཀོན་
མཆོག་གི་བཀའ་ངེན་ཏུ་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཞིག་ཕྱང་ན་གང་བཟང་ས་ནས་དཀོན་
མཆོག་ལ་འབུལ་དགོས་པ་ཞིག་འབྱུང་ངོ།

གསུམ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་ངེན་མཐོང་བ་ན་སེམས་
ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱང་སྟོང་བཅེ་བ་དེའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཏུ་འདྲུག་པའི་ཐབས་ཅི་
རུས་སུ་བྱེད་ངོ།

བཞི་པ་ནི། བྱ་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་མཐོང་ཡང་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་དཀོན་མཆོག་
མཆོད་པ་སྟགས་བྱ་ཡི། དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་བོན་ལ་སྟགས་པ་ལ་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་ཏུ་བརྟེན་ཏུ་མི་རུང་བས་ཏུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་དཀོན་མཆོག་ལ་སྟོ་
ཞེས་བར་བྱ། ཁ་ཅིག་ཆོས་པས་སྟན་འཐུང་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་
འགལ་བར་སྟོ་བ་ནི་གནད་མ་གོ་བ་ཡིན་ཏེ། དཀོན་མཆོག་གིས་མ་ཕན་པར་
སྟན་ཀྱིས་ཕན་པ་ལྟ་བུར་གོ་ན་མི་རུང་བ་ཡིན་གྱི། སྟན་གཏན་ནས་མི་འཐུང་ན་
ཟས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟན་བཞིས་བསྐྱས་པས་དག་སྟོང་གིས་ཟས་ཀྱང་ཟ་མི་རུང་།

བར་འགྱུར་ལ། སྒྲུབ་བཞེན་ཚུལ་ལྟར་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད་པས།
དེས་ན་སྒྲུབ་དེ་འདྲ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གོ་
ནས་བཞེན་དུ་རུང་བར་འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གྱིས་སྤྱབ་པའི་དགོངས་པ་རབ་དུ་
གསལ་བ་ལས་གསུངས་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། ལྷར་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་བསམས་ཏེ་ཉིན་མཆོན་དུས་དུག་དུ་
སྐྱབས་འགོ་བྱེད་པའོ། །

དུག་པ་ནི། སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྐྱབས་འགོ་མི་གཏོང་བ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་
པར་ལྷན་པའི་མདོ་ལས། སྟོག་དང་བྲལ་ཁྲིང་གི་བ་ནི་སྤྱི་ཡི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
གིང་ཞིག་པ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོག་དང་བྲལ་ཁྲིང་གི་
བས་ནི་སྤྱི་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བར་པར་འགྱུར་གྱི། ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་གིང་ཞིག་
པས་ནི་སྤྱི་བ་འབྲམ་ཤག་བརྒྱའི་བར་དུ་རྟོགས་དང་བྲལ་ཁྲིང་བདེ་བ་སྤངས་ཏེ་
རྣམ་པར་ལྟར་བ་ཆེན་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་རོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་
ལུས་སྟོག་ཡོངས་སྤྱོད་ནི་གདོན་མི་བྱ་བར་འབྲལ་བས། དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་དགོན་
མཆོག་བཏང་ན་ནི་ཆེ་རབས་ཀྱན་དུ་སྟུག་བསྐལ་བརྒྱད་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་སྐྱབས་མི་བཏང་རེ་སྟུམ་དུ་དམ་འཆའ་ཁྲིང་། བཞད་གད་ཅམ་
གྱི་ཕྱིར་དུ་འདྲ་སྐྱབས་གཏོང་བའི་ཆོག་སྤྱི་བར་མི་བྱ་བ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་
བཞིན་བྱ། ཁ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་དགོན་མཆོག་གཏོང་བའི་ཆོག་མི་སྤྱི་བར་མ་བཟད།
སྤྱོད་སྟུག་བྱ་བྱེད་ཀྱན་གྱི་ཆེ་དགོན་མཆོག་མཁུན་རང་བེར་བ་ཞིག་ལ་བསྐབ་ན་
འཆི་ཁྲིའི་ཆོང་དགོན་མཆོག་དུན་པ་ཞིག་དེས་པར་འབྱུང་ལ་དེ་བྱུང་ན་ཕྱི་མ་
ངན་སོང་དུ་མི་གཏོང་བ་ཐག་ཆོད་པར་མ་བཟད། དེའི་རྣམ་སྤྲིན་དང་རྒྱ་མཐུན་
གྱིས་ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་ཐམས་ཅད་དུ་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་མི་འབྲལ་ཁྲིང་
དེའི་སྐྱབས་འོག་དུ་ཚུད་པས་ལགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ལྷན་གྱིས་སྤྱབ་པ་ཞིག་
འབྱུང་ངོ། ། དེས་ན་བསྐྱན་པ་མཐའ་དག་གི་འཇུག་སྟེ་དང་གཞིང་གིང་དམ་
པར་གྱུར་པ་བྱ་སྤྱལ་དོན་ཆེ་བའི་གདམས་པའི་སྤྱོད་པོ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཉམས་
ལེན་གྱི་མཐུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་དལ་བའི་ཉེན་བཟང་དོན་ལྷན་དུ་སྤྱབ་པའི་ཐབས་
ཀྱི་ཡང་ཆེ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྱིས་བསྐྱགས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐ་མར་དགེ་བ་མཐུག

ཤེས་བརྗོད།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཨ་ཁོག་རྒྱལ་གསུམ་འདུས་པའི་ངོ་པོ་ཉིད། ། འདིགས་པ་
གུན་སེལ་སྒྲིབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ལྟར་ལ། ། རྒྱལ་དབང་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དེས། ། ད་
དྲུང་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བཅེ་བས་སྒྲིངས། ། གང་གི་ཐུགས་རྗེ་ག་ཡུར་ཟེགས་མ་
ཡིས། ། སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཨ་ཁོག་རྒྱལ་གསུམ་འདུས་པའི་ངོ་པོ་ཉིད། ། རྒྱལ་པོ་དེས་པ་མཆོག་
གསུམ་གྱི་ཐུག་པའི་ལོ་ལྟར་ལ། ། རྒྱལ་པོ་དེས་པ་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དེས་པ་མཆོག་
བཟད་ཀྱི་དུང་པའི་འབྲེག་དགོན་ཉམ་ང་བར། ། ལས་ཉེན་གཅན་གཟན་གཟན་གཟན་
པས་གཅོས་པ་རྒྱལ། ། མཆོག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དེས་པ་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དེས་པ་མཆོག་
འདུག་པའི་ལས་བཟད་མ་ལོར་བསྐྱེད་པ་གཅིས། ། ཅི་ཡང་མི་གསལ་བསྐྱེད་
པའི་ཆེ་གཅིག་ལ། ། མ་ཡིན་འབྲིང་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་ཁྱིམ་འདིས། ། རིགས་
འབྲེག་རྒྱལ་པོ་དེས་པ་མཆོག་ལ་ཆེ་གཅིག་ཆེ་གཅིག་ཆེ། ། གང་ན་སྤྱི་དུང་ལྟར་གཅན་སྤང་
གིས་དེ་གས། ། འདིར་འབད་དགེ་བས་མ་ཆུང་འབྲོ་བ་རྒྱལ། ། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་གྱིས་འབྲལ་མེད་རྗེས་འདིར་ཅིང་། ། བསྐྱེད་པའི་སྤྱི་ལོ་པོ་ཆུལ་བཞིན་
སྤྱི་ལོ་པོ་ལས། ། ཉེན་པ་མཆོག་དེའི་གོ་འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ཐོབ།

མཛད་བྱང་།

སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ལོར་ཨ་ཁོག་རྒྱལ་གསུམ་འདུས་པའི་ངོ་པོ་ཉིད། ། རྒྱལ་པོ་དེས་པ་མཆོག་
ཉམ་ཉེན་གཅན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་གཟན་
ཞེས་འབྲེག་དེའི་ཐོག་ལ་མཆོག་པོ་ཉིད་ཀྱིས།